

Promocija ruralnog turizma u sklopu susedskih programa podrške EU

*Ime i prezime

Abstrakt

Evropska komisija uspostavila je jedinstveni instrument za pretpristupnu pomoć zemljama u procesu evropskih integracija. Prekogranična saradnja, kao komponenta IPA programa pomoći zemljama u procesu pristupanja EU direktni je nastavak i dalji podsticaj jačanju saradnje sa zemljama zapadnog Balkana, kao kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU. Projektom koji finansira Evropska Komisija putem IPA programa Mađarska-Srbija, pod nazivom INNOAXIS izrađuju se operativni razvojni planovi za regione severne Srbije i mađarske južne pogranične regije, i jedan od ciljeva ovog projekta jeste strateško razvijanje ruralnog turizma. Komponenta IPA koja se odnosi na ruralni razvoj namenjena je zemljama kandidatima, pa Republika Srbija, kao potencijalni kandidat za članstvo u EU, do sada nije mogla da koristi ovu komponentu.

Ključne reči: Ruralni turizam, prekogranična saradnja, IPA

UVOD

Instrument za pretpristupnu pomoć – IPA¹ uspostavljen je Uredbom Evropskog saveta br. 1085/2006 od 17. jula 2006. godine. Na taj način je Evropska komisija uspostavila jedinstveni instrument za pretpristupnu pomoć zemljama u procesu evropskih integracija za budžetski period od 2007. do 2013. godine, koji je objedinio dotadašnje pretpristupne instrumente: PHARE, SAPARD, ISPA, CARDS, kao i pretpristupni instrument za Tursku. Ukupan budžet IPA za period 2007-2013. iznosi 11,468 milijardi evra.

Integrisani pristup Instrumenta za pretpristupnu pomoć ogleda se i kroz samu strukturu pomoći, koja je objedinjena u 5 komponenti tako da pruži ciljanu i efikasnu pomoć svakoj zemlji u zavisnosti od njenih razvojnih potreba i statusa na putu evropskih integracija. Komponente Instrumenta za pretpristupnu pomoć - IPA 2007-2013. su:

1. Pomoć tranziciji i izgradnja institucija
2. Prekogranična saradnja
3. Regionalni razvoj
4. Razvoj ljudskih resursa
5. Ruralni razvoj

Iako je formiran kao jedinstven i koherentan instrument podrške, Uredba o osnivanju IPA pravi razliku između država korisnica. Prema navedenoj Uredbi, državama kandidatima za članstvo u Uniji (Turska, Hrvatska, BJR Makedonija i Crna Gora), ukoliko imaju akreditovan decentralizovani sistem upravljanja fondovima² pomoć se pruža kroz svih pet komponenti, dok se državama potencijalnim kandidatima (Srbija, uključujući i Kosovo i Metohiju u skladu sa UN Rezolucijom 1244, Bosna i Hercegovina i Albanija), koje nemaju akreditovan decentralizovan sistem upravljanja fondovima Evropske unije, pomoć upućuje samo kroz prve dve komponente. Jasno je, dakle, da se kao osnovni preduslov za korišćenje svih pet IPA komponenti navodi sticanje statusa kandidata za članstvo u EU i akreditacija DIS od strane EK.

---

¹ *Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA 2007-2013*

² *Decentralised Implementation System – DIS*

Za temu ovog rada značajno je istaći da je naša zemlja, budući da je Srbija tek dobila od EK preporuku za dobijanje statusa kandidata za pristup EU, do sada koristila samo programe podrške razvoja prekogranične saradnje, pa ćemo u prvom delu rada opisati instrumente susedskih programa podrške EU, dok ćemo se u nastavku posvetiti prikazivanju primera jednog takvog projekta – INNOAXIS, pre svega njegov segment koji se odnosi na zajedničke marketinške aktivnosti sa ciljem promocije turizma. Zaključni deo rada ćemo posvetiti mogućnostima korišćenja fonda za ruralni razvoj u periodu koji predstoji.

Susedski programi podrške EU

Prekogranična saradnja, kao komponenta IPA programa pomoći zemljama u procesu pristupanja EU direktni je nastavak i dalji podsticaj jačanju saradnje sa zemljama zapadnog Balkana, kao kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU. U Srbiji, osnove saradnje postavljene su u periodu implementacije pomoći EU u okviru CARDS programa (2000-2006), a posebno posle samita u Solunu 2003. godine, kada je potvrđena „evropska perspektiva“ zemalja zapadnog Balkana (Solunska agenda) i kada su zemlje zapadnog Balkana prihvaćene kao potencijalni kandidati. Tada su ojačani naponi Evropske komisije da se, u što kraćem vremenskom periodu, sprovedu Susedski programi. Susedski programi podrazumevaju saradnju između zemalja članica i kandidata za članstvo u EU sa njihovim susedima, i imaju za cilj smanjenje dispariteta u ekonomskom razvoju, kao i jačanje saradnje između organizacija civilnog društva u pograničnim oblastima.

Prekogranična saradnja sa zemljama članicama EU odvija se po modelu „podeljenog“ upravljanja (*shared management*). Zajedničko upravljanje predstavlja korak bliže ka načinu upravljanja strukturnim fondovima. Iznos pojedinačne vrednosti projekata je povećan, tako da veliki infrastrukturni projekti mogu da imaju vrednost i do milion evra. Način formiranja fonda prekogranične saradnje bitno je izmenjen. Obe zemlje daju svoj doprinos u jedan jedinstveni zajednički fond, a projekti se biraju u skladu sa principima relevantnosti i kvaliteta, s tim da je obavezno da se vodi računa o obavezi učešća i partnera iz susedne zemlje u svakom projektu. Sredstva ovog fonda mogu da se koriste na teritoriji obe zemlje bez izuzetaka.

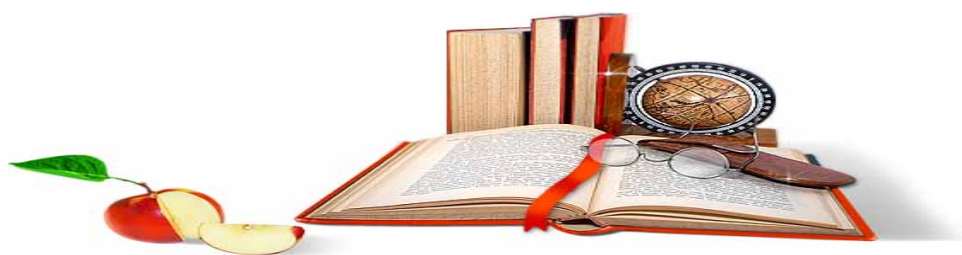
Prekogranična saradnja između zemalja zapadnog Balkana ima drugi način upravljanja sredstvima EU. Svaka zemlja partner u programu prekogranične saradnje ima nacionalna sredstva kojim se finansiraju projektne aktivnosti aplikovane na njenoj teritoriji. Sredstvima upravlja Delegacija EU u svakoj od zemalja. Pravila su jednostavnija nego u „podeljenom“ upravljanju, ali najveći problem je neiskustvo partnera u ovakvim programima. Ovo je tek prvi program ovakve vrste koji se primenjuje na granicama između zemalja zapadnog Balkana, ali saradnja će svakako jačati i razvijati se i u narednom budžetskom periodu.

Ciljevi koje je utvrdila EU za realizaciju u okviru prekogranične saradnje jesu opšti ciljevi. Međutim, sve zemlje partneri, u međusobnom dogovoru, i u zavisnosti od oblasti koje su identifikovane kao bitne, stvaraju višegodišnje planske dokumente/operativne programe, a oni pripremaju na osnovu specifičnih ekonomskih analiza i identifikacije potreba u regionu prekogranične saradnje. Proces pripreme programskih dokumenata za saradnju sa susednim zemljama je participativan, uz široke konsultacije sa zainteresovanim stranama. Konsultativni proces se sprovodi preko nekoliko mehanizama – osnivanjem zajedničke radne grupe u kojoj učestvuju predstavnici sa lokalnog, regionalnog i nacionalnog nivoa iz obe zemlje. Radna grupa je zadužena da pripremi Nacrt programa i da ga preko regionalnih radionica predstavi

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com